

Қожа Ахмет Ясауи атындағы халықаралық қазақ-түрік
университеті
Медицина факультеті

СӨЖ

Көздің ісіктері

Қабылдаған:
Орындаған:
Тобы:

► Көз сезім мүшелерінің бірі, яғни **Көз** — оптикалық жүйе. Жарық адамдардың айналадағы нәрселерді көруіне мүмкіндік беретін энергияның бір түрі. Алайда көру арқылы ғана біз қоршаған әлемді танимыз. Көру мүшесі – біздің көзіміз.

Көз өзінің құрылысы жағынан оптикалық жүйе ретінде фотоаппаратқа ұқсас, бірақ көздің оптикалық жүйесі әлдеқайда күрделі. Адам көзінің пішіні шар тәрізді, шамалы қысыңқы, диаметрі 23-25 мм. Көз сыртқы жағынан үш қабықтан қапталған. Сыртқы ақ түсті қатты және мықты қабығы склера немесе *ақ қабық* деп аталады. Ол көздің ішін механикалық зақымданудан сақтайды. Склераның алдыңғы мөлдір бөлігі – қасаң қабықша деп аталады. Көздің қалған бөліктеріндегі склера мөлдір емес, ақ түсті, ол белок деп аталады.

Зерттеу мақсаты

Мақсатым көз ісіктері туралы білу, үйрену және студенттерге баяндау. Диагностикасы мен тимді емімен танысу, студенттерді таныстыру.

Жоспары

❖ I.Кіріспе

❖ II.Негізгі бөлім

❖ Көз шарасының ісіктері

1. Жалпы симптоматикасы.Ауру тарихы.

2. Инструментальды диагностикасы.

3. Дәнекер қабықтың ісіктері;

4. Тор қабықтың ісіктері;

5. Көз нервісінің ісіктері.

❖ III.Қорытынды

❖ IV.Пайдаланылған әдебиеттер

Кіріспе:

- ▶ Жыл сайын көз мүшесінің ісіктерімен ауыратын науқас саны шамамен 1 миллионға 100-120 адамға тең.
- ▶ Балалар арасында 10-12 %.
- ▶ Бірінші орынды көбінесе алдыңғы камера ісіктері
- ▶ Екінші орында көз ішілік
- ▶ Үшінші орбита ісіктері жатады

Ауру тарихы

- ▶ Бірінші келген науқастан аурудың ұзақтығын, не себепті офтольмологқа қаралуға келгенін, тұқым қуалаушылық аурулары бар ма жоқ па анықтаймыз.
- ▶ Қазіргі жағдайын тексереміз.
- ▶ Шағымдары: Орбитадағы ауырсыну, көру бұзылыстары, көз бұлшық еттерінің қимылының нашарлауы, көздің орбитада орналасуының бұзылыстары, қабыну пр, көз бұршағы сезімталдығы төмендеуі. Көз түбінің өзгеруі.

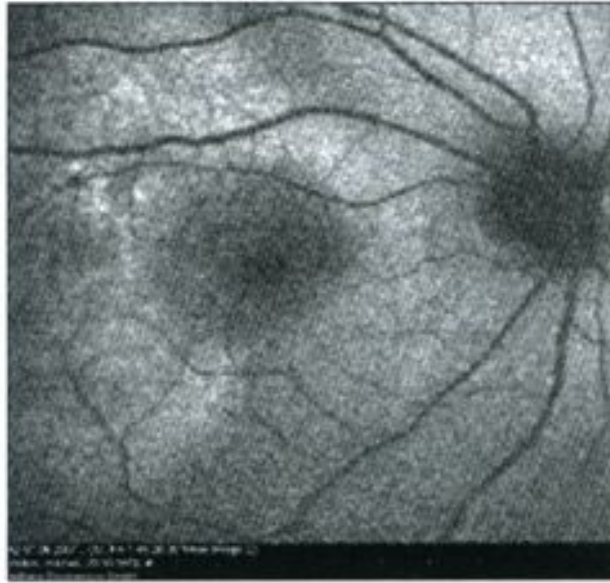
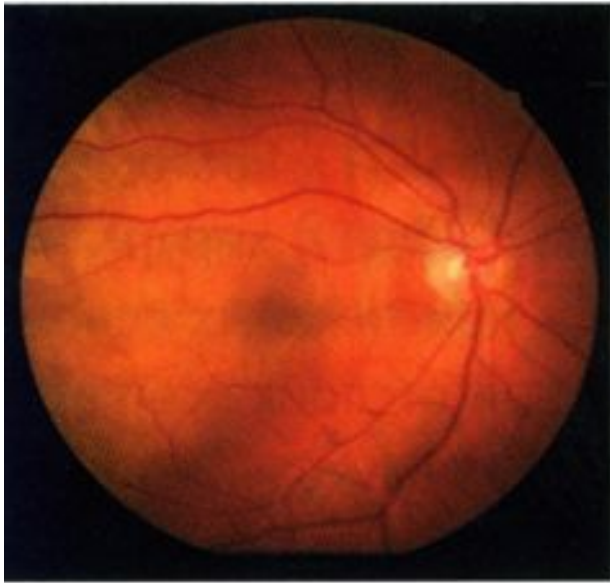
Инструментальды диагностика

- ▶ 1. Флюоресцентті ангиография - көз ішілік ісіктерде қолданылады.
- ▶ 2. Ультра кү.тәс. - радиофосфорная диагностика, рентгендиагностика, МРТ,
- ▶ УДЗ
- ▶ 3. Айналы микроскоп
- ▶ 4. Термография
- ▶ 5. Жіңішке инелік аспирациондық биопсия.
- ▶ 6. Иммунодиагностика

Инструментальды диагностика

Флюоресцентная ангиография

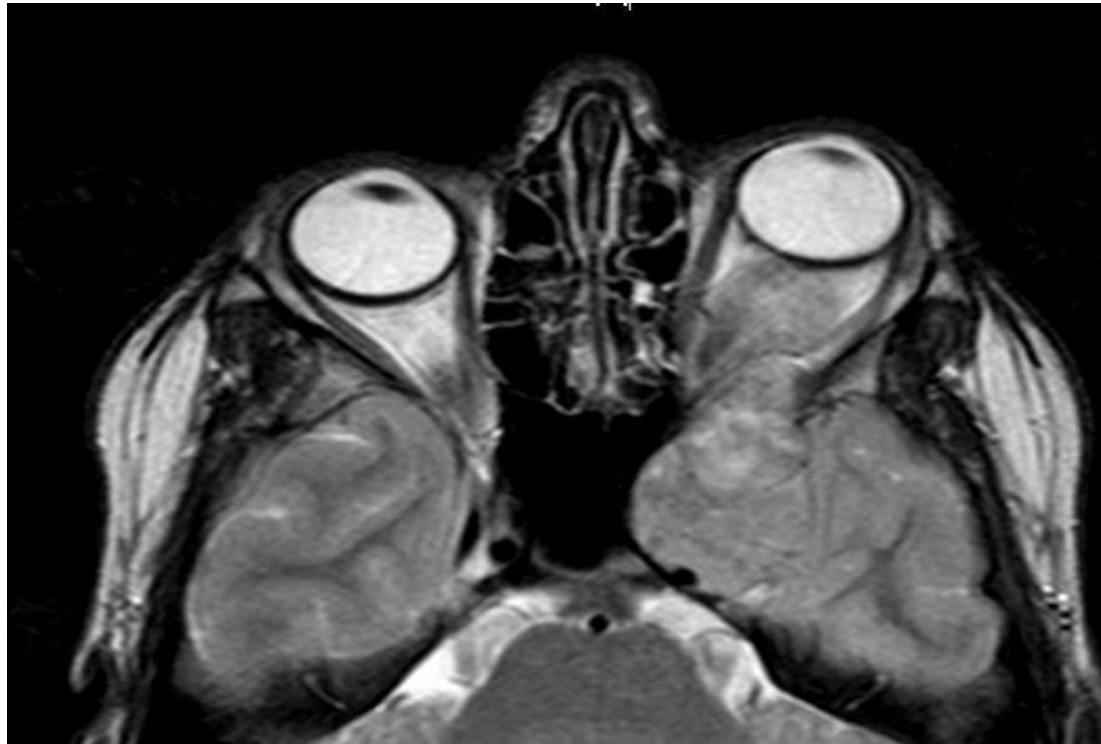

Глазное дно. Аутофлюоресценция ФАГ. В-scan: h опухоли – 2,7 мм. VIS = 0,09 н.к.

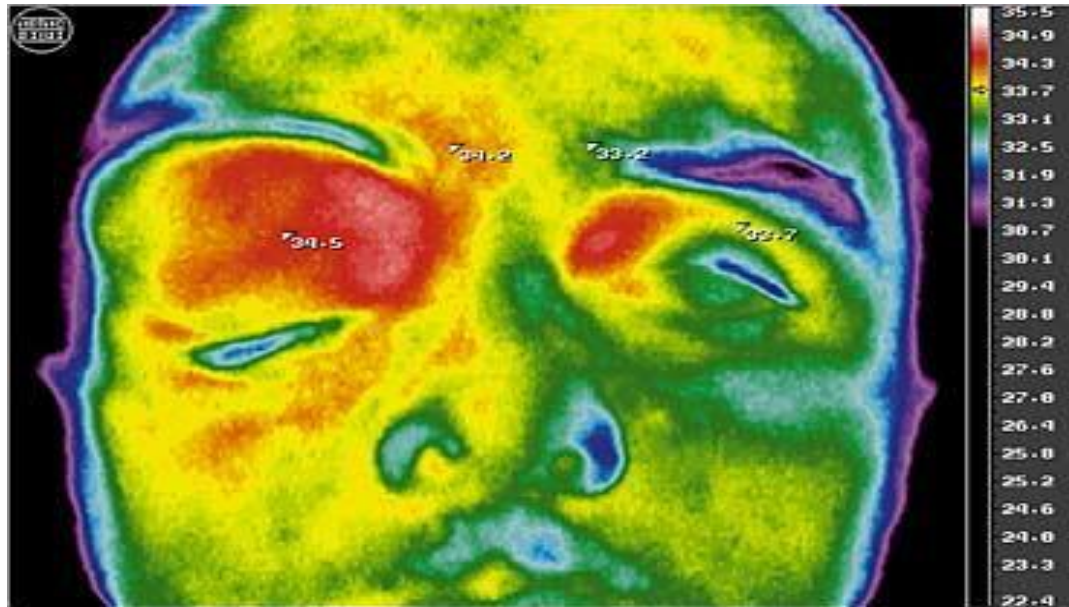
Инструментальная диагностика

МРТ ми мен көз орбитасының. Болжам диагноз- менингиома.

Инструментальды диагностика

Термография. 2-лік қатерлі ісік оң жақ орбитада орналасқан.

Көз ісіктері

Қатер

Қатерсіз

- ▶ ісік дегеніміз ағзада жаңадан пайда болған жат ұлпа екенін белгілі. Жануарлардың көз шарасында зілсіз ісіктер және зілді ісіктер кездеседі. Олар алғашында баяу дамып, онша байқалмайды. Көзге еш әсер етпейді. Уақыт өте келе өсіп, үлкейіп, көзге қатер туғызады. Көзді көз шарасынан шығарып (экзофтальм), қан айналымын, жүйке жүйесін бұзып, көздің көруінің күрт нашарлауына, көздің семуіне, тіпті толық соқырлыққа әкеледі.
- ▶ Зілсіз (киста, липома)
- ▶ Зілді (саркома, карцинома)

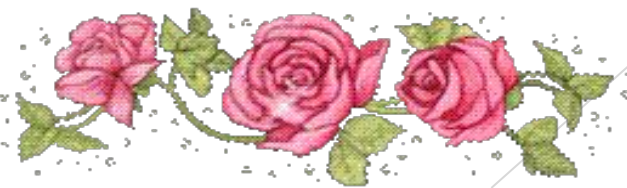

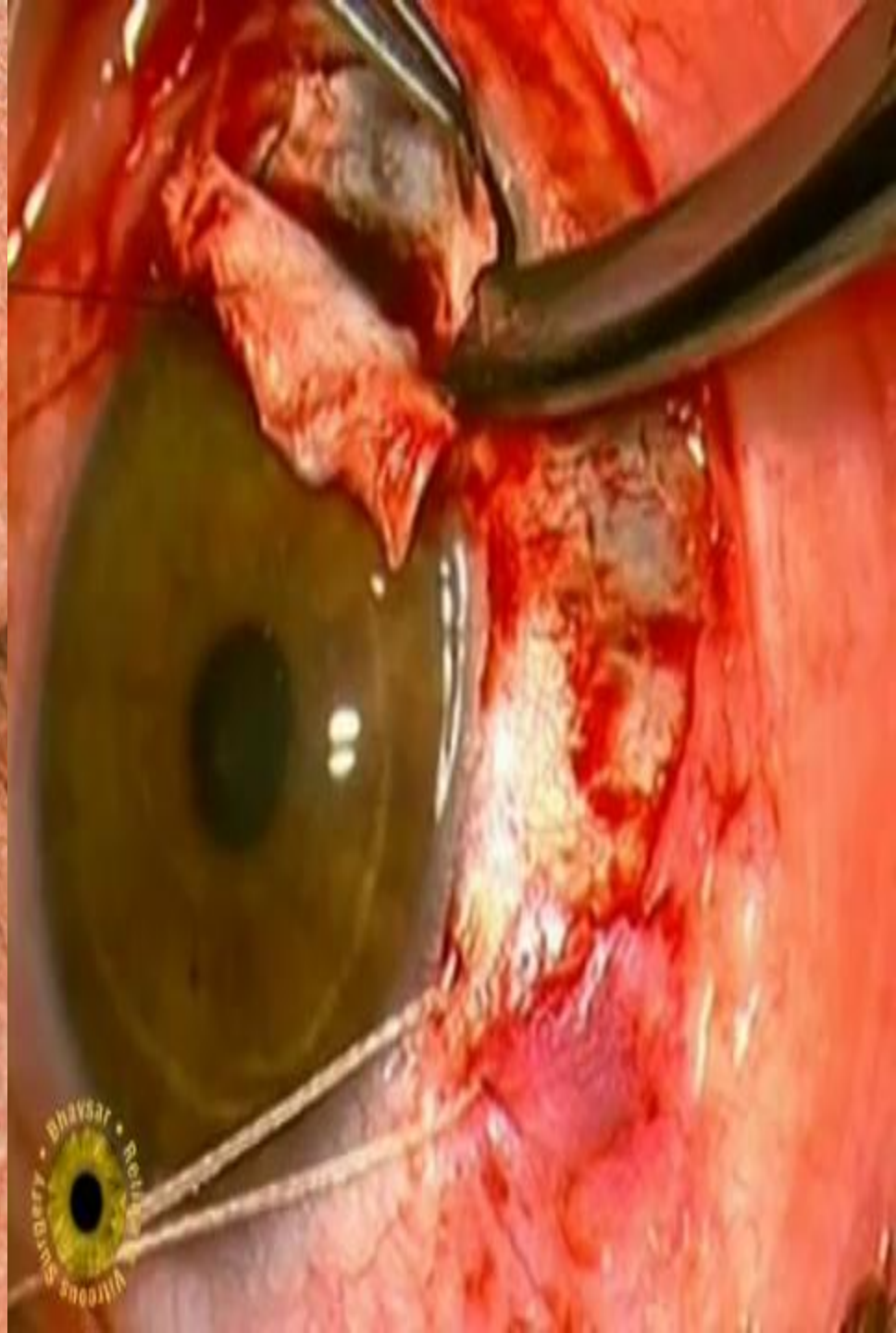
Жіктелуі

- ▶ Орналасуы бойынша:
- ▶ -конъюктивада
- ▶ -қасаңқабықта
- ▶ -тамырлы қабықта
- ▶ -көз бұршағында
- ▶ -көз жас өзегі, қабақта(веко)

- ▶ **Киста** - көз шарасы терісінің астынан өскен, қабақтан алға қарай шығып айқын көрінетін домалақ, кейде сопақ пішінді, сипағанда ауырмайтын, жұмсақ, аздап бүлкілдейтін өсінді.
- ▶ **Липома** - сирек кездеседі. Кистаға клиникалық белгісі ұқсас. Бұл ісік көз шарасының тек сыртында ғана емес көздің ретробульбарлақ кеңестігінде де өседі. Бұл екеуі де баяу дамиды, қабыну болмайды. Көз шарасы терісімен жабысып өспеді, сондықтан оның үстіндегі тері қозғалғыштығын сақтайды.

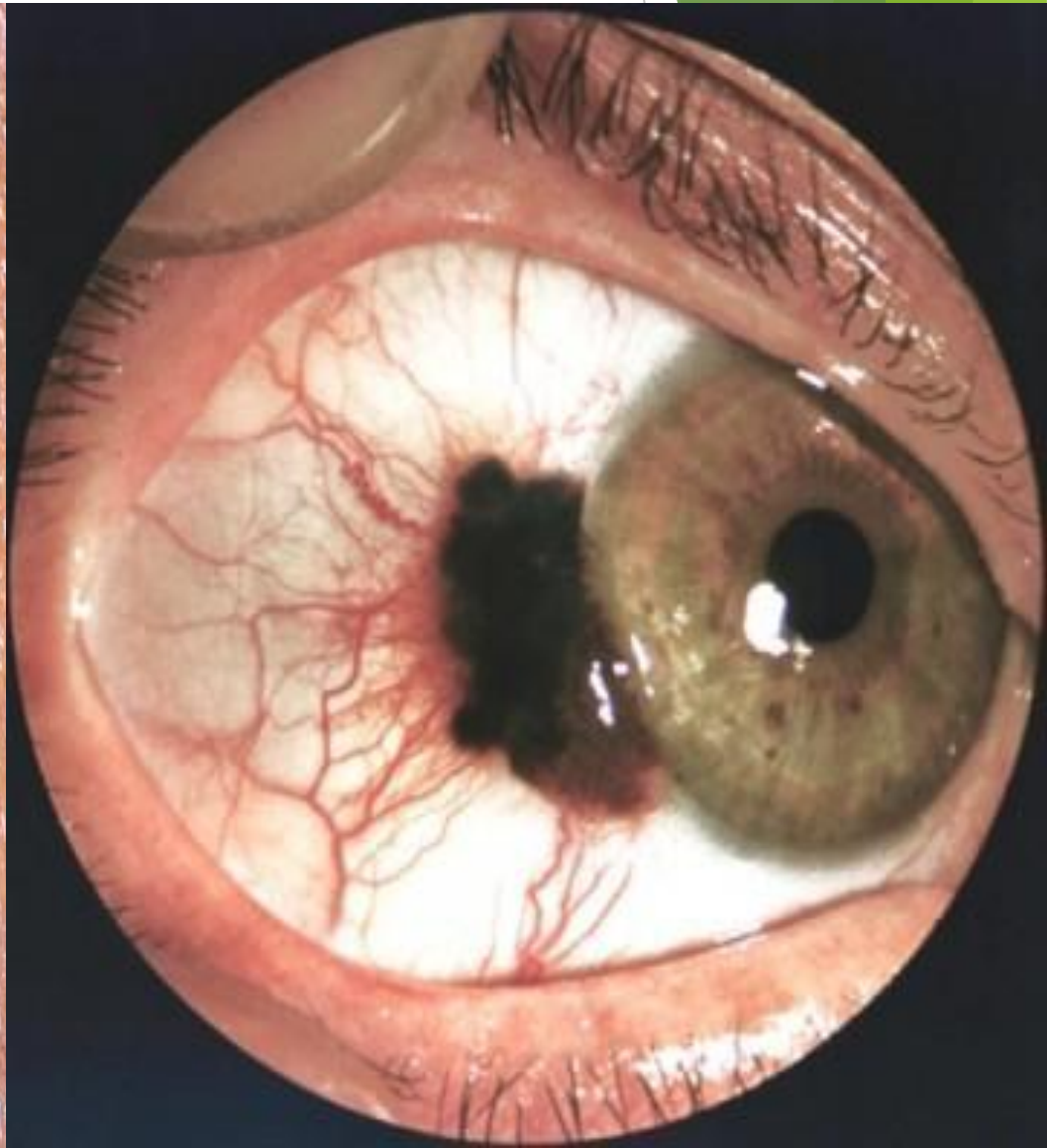
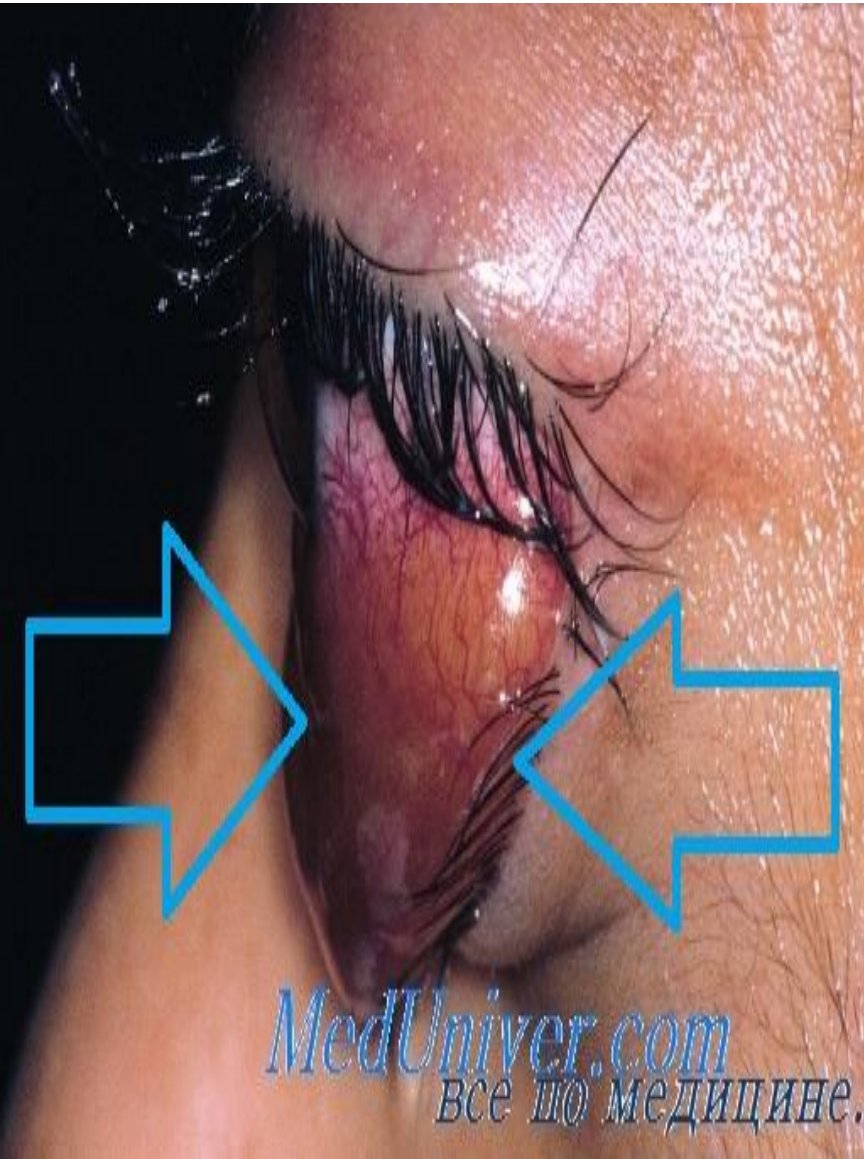

- ▶ **Карцинома мен саркома** - бұл ісіктердің клиникалық белгілері өте ұқсас. Ажырату биопсия жасап, гистологиялық зерттеу жүргізу нәтижесінде мүмкін болады. Тез өсіп, дамиды. Көз алмасы ішінен бастап оны қоршай өсіп, көзді жылдам экзофтальмға әкеледі. Конъюнктива мен қабақ арқылы тармақтала өсіп, көз қиығынан кедір - бұдыр жұмсақ өсінді түрінде байқалып тұрады. Жиі оның төбесі кепкен өлі ұлпамен жабылған. Механикалық әсерден оңай қанайды. Зілді ісіктің көлемі ұлғайып көзде экзофтальмға, қисық көзділікке (страбизм) ұшыратады. Ісіктің дамуымен қатар, көздің қанмен қамтамасыз етілуі азайып, көруі нашарлап, көз алмасы семіп, адам соқыр болып қалуы да мүмкін.

Көз шарасының (орбитаның) ісіктері

Симтомдары

- ❖ экзофтальм;
- ❖ көз алмасының ығысуы және оның қозғалысының шектелуі;
- ❖ диплопия;
- ❖ ауырсыну;
- ❖ невриттің әсерінен немесе көру нервісі дискісіндегі іркілдеу;
- ❖ көру өткірлігінің төмендеуі.

Қатерсіз ісіктері

Қосалқы қойнаудың қабынбаған ауруларының орбитаға таралуынан қосалқы қойнауда (пазуха) кілегейлі қатерсіз түзілім (киста) пайда болады. Оның негізінде қосалқы қуыс түтіктерінің бітелуінен іші қабынбаған сұйықтықпен толған түзілімнің (киста) дамуы жатыр; дермоидты түзілім (баяу өсетін ісік), ми жарығы – ми қабықтарымен бірге мидың қапшық тәрізді томпайып шығуы, **ангиома** – туа пайда болған, баяу өсетін тамырлы ісік. Егер ісік көлемді үлкен болса, онда операция жасалады.

Қатерлі ісіктері

1.Тез дамиды экзофтальммен, көздің шетке ығысуымен және оның қозғалысының шектелуімен сипатталады және ерте ісік белгілерімен көрінеді.

2.Қатерлі ісіктердің ішінде саркома мен карцинома жиі дамиды, олар алғаш сүйек ұсындағы қабаттан, теңонды капсуладан, көру нервісінің қабығынан дамиды.

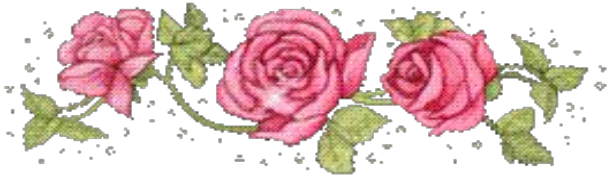
3.Пальпация арқылы ісіктің көлемін және тығыздығын, орналасуын, пішінін, оның көз және көз шарасымен байланысын анықтауға болады.

Жалпы емі:

- ▶ Хирургиялық ем
- ▶ Лазеркоагуляция
- ▶ Криолечение
- ▶ Сәулелік ем:
 - Брахитерапия
 - Протонотерапия
 - Сыртқы сәулелік терапия
- ▶ Химиотерапия
- ▶ Иммунотерапия

Дәнекер қабықтың ісіктері

Қатерлі

Қатерсіз

Папиллома,
невус,
ретенциялық
ісіктер,
гемангиомаларл
иподермоидтар

меланома

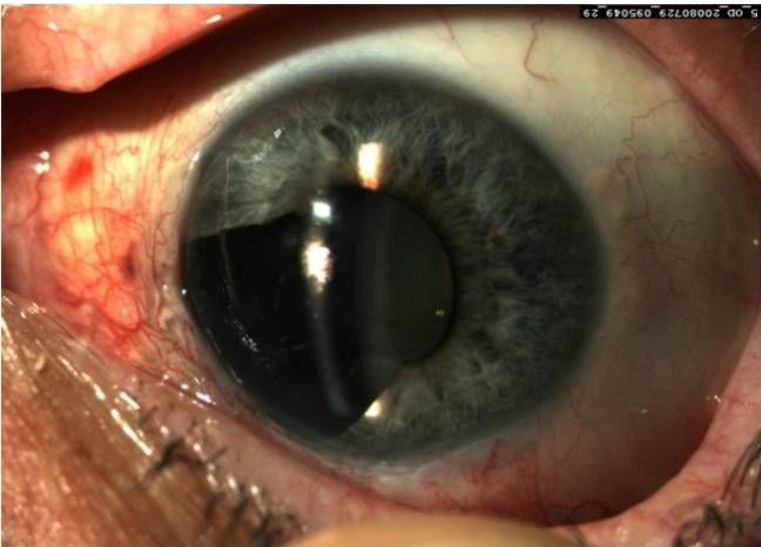
эпителиома

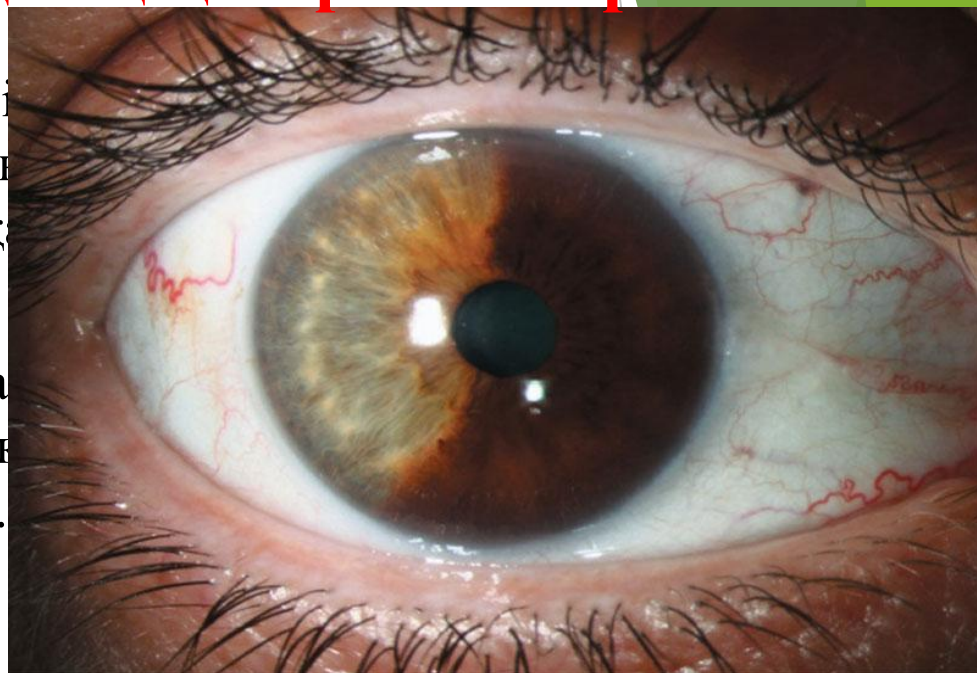
Дәнекер қабықтың қатерсіз түзілімдері

- ❖ **Папиллома** – эпителийден туындаған, сүйелше ісіктер болып саналады.
- ❖ **Невус** – немесе дәнекер қабықтың қалың пигментті аймағы, ісік мөлдір сұйығы бар көпіршік.
- ❖ **Липодермоид** – немесе липома, көздің сыртқы және ішкі тік бұлшықеттері арасындағы орналасқан жұмсақ, сары түсті дәнекер қабықтың қатпары.
- ❖ **Гемангиома** – көбінесе туа пайда болады, қою-қызыл түсті, домалық келген құрылым.

Дәнекер қабықтың қатерлі ісктері

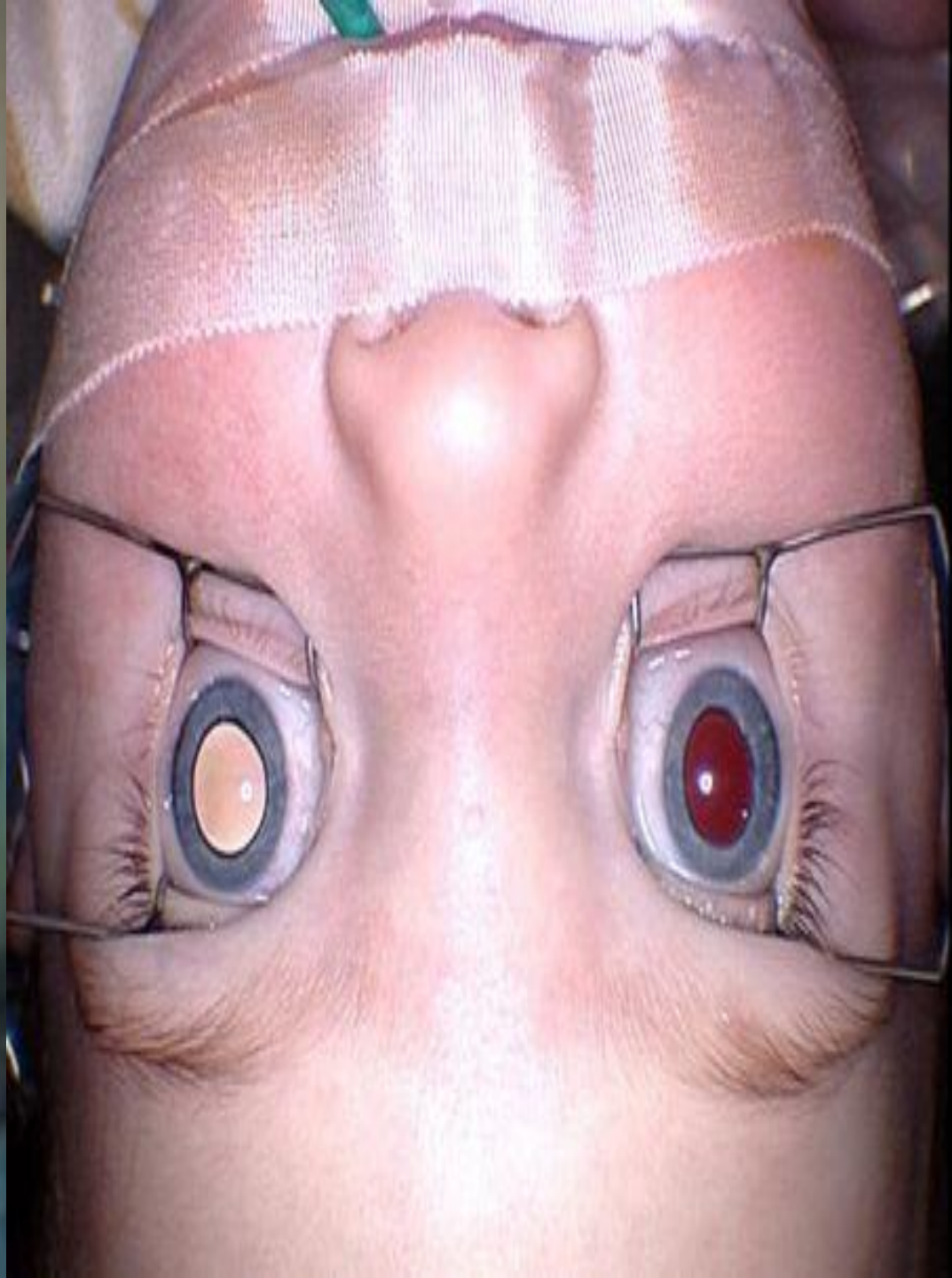
атын
месе
ктенқ
нома,
ан қа
лқы
еледі.

Емі

- ◆ Қатерлі ісіктерді операциялық әдіспен алып тастау болып табылады

Тор қабықтың ісіктері:

- ❖ **Ретинобластома** – балалардың, оның ішінде үш жасқа дейінгі балалардың арасында жиі кездесетін тор қабықтың қатерлі ісігі.

Қазақстандағы нәрестелердің арасындағы ретинобластоманың жиілігі

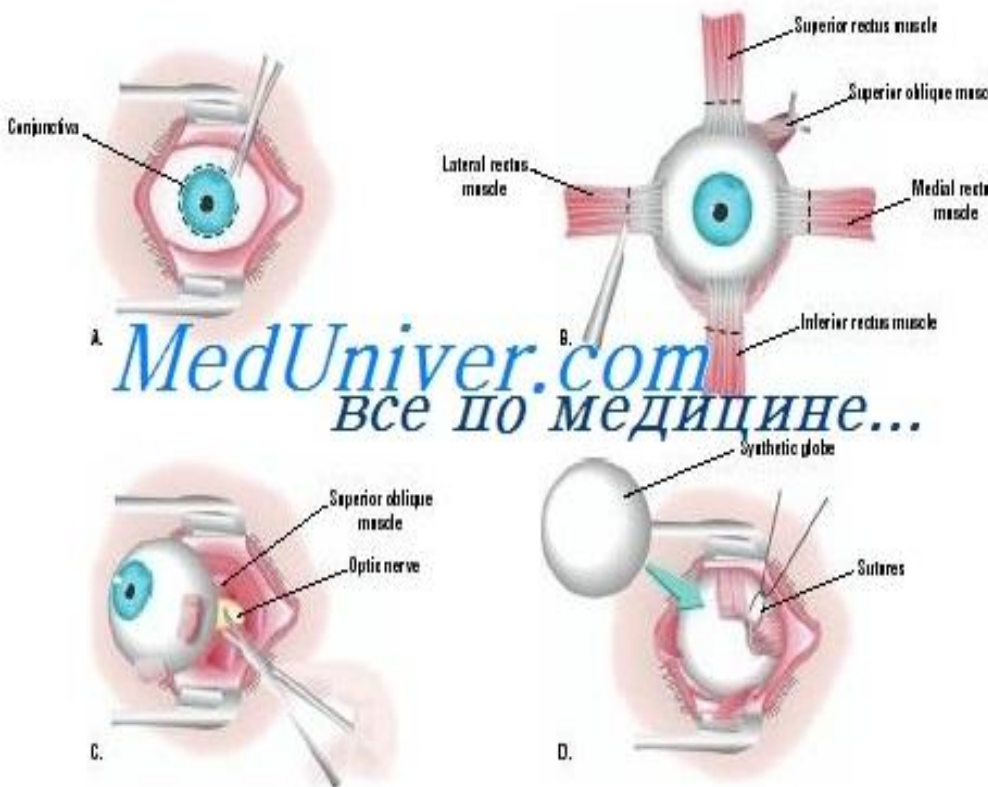
Жылдар	Барлығы	Қала	Ауыл
1956-1960	1:76000	1:74000	1:78000
1961-1965	1:54000	1:66000	1:48000
1966-1970	1:40000	1:40000	1:40000
1971-1975	1:35000	1:28000	1:42000
1976-1980	1:20000	1:33000	1:15000
1981-1985	1:22000	1:28000	1:18000
1986-1990	1:22000	1:27000	1:18000
1956-1990	1:30000	1:34000	1:27000

Клиникалық белгілері:

- ❖ қарашықтың түсі сарғыш-жасыл тартып жарқырауы (лейкокория);
- ❖ көру жиілігінің ісік бар көзде төмендеуі;
- ❖ көздің түбінде тез өсіп бара жатқан ісігі.

Емі

- ❖ Көз алмасын алып тастау (**энуклеация**), операциядан кейінгі рентген-және химиотерапия тағайындалады. Науқастар емнен кейін окулист пен онкологта диспансерлік бақылауда болуы керек.

Көз нервісінің ісіктері

- ▶ **Глиомалар** – көзге жақын нервтің орбитальды бөлігінде дамиды, бірақ оның пайда болуы басқа аймақтарымен де байланысты. Ісіктер қатты эндотелий және сүмбілі қабықша түрінде менингиомамен бірге қатты қабықшаға өседі, көз нервісінің талшықтарына да және олар көз ішіне немесе тор қабықшаның орбитасына өседі.

- ❖ Сирек жағдайда болатын көз нервісінің **біріншілікті** және **екіншілікті** ісіктері. Екіншілікке **глиома** тор қабықшасынан өсіңкіреген немесе тамырдан – **саркомалар**. Нейрофибрилатоздағы диск ісіктері белгілі, сонымен қатар оның аймағындағы туберкуломалар, гуммалар. Офтальмологиялық түрде дискта сопақша жаңа құрылымдар байқалады немесе домалақ формалы ақ-сары түстес.
- ❖ **ЕМІ:** Туберкулома және гуммдар емі консервативті, спецификалық, ал қатерлі ісіктерде – көздің **энуклеациясы** немесе орбитаның **экзантерациясы**.

Қорытынды

- ▶ Ісікті ерте анықтау қажет және қатерсіз ісікті қатерлі ісікке ауысуына жол бермей дер кезінде ем жүргізу қажет.

Сұрақтар

1. Көз шарасының қатерлі және қатерсіз ісіктерін атаңыз?
2. Дәнекер қабықтың ісіктері...
3. Ретинобластома дегеніміз не?
4. Көз нервісінің ісіктерінің емі
5. Гемангиома дегеніміз не?

ПАЙДАЛАНҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

- ❖ Синдоренко Е.И. Офтальмология М., ГЭОТАР – Мед. 2007-408с. Урология
- ❖ med-site.narod.ru
- ❖ Глазные болезни/Под ред. Г.И.Должич. Ростов н/Д, 2000
- ❖ Функциональные методы исследования в офтальмологии/ Под ред. А.М. Шамшинаова, В.В. Волкова. М.,1999.

**Назар салып
тыңдағандарыңызға
рахмет!**

